

Sygn. akt IV Ca 1272/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Janiszewska (spr.)

Sędziowie SO Mariusz Jabłoński

SR (del) Ewa Kukielka-Próchnicka

Protokolant Agnieszka Lis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 marca 2016 r. w W. sprawy

z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w Ł.

przeciwko Szpitalowi (...) im. prof. dr med. J. B. Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w W.

z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt II C 872/13

oddala apelację.

Sygn. akt IV Ca 1272/15

UZASADNIENIE

Apelacja okazała się nieuzasadniona, o czym świadczy całościowa ocena sformułowanych w niej zarzutów.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji oraz dokonaną przez ten Sąd ocenę dowodów, w związku z czym nie zachodzi potrzeba powtórzenia poczynionych już ustaleń (postanowienie SN z 26.04.2007 r., II CSK 18/07, Lex 966804). Stan faktyczny sprawy był zresztą zasadniczo niesporny, natomiast przedmiotem sporu pozostawała ocena prawna ustalonych okoliczności.

W tej natomiast kwestii Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, że umowa, w wykonaniu której powódka dokonała zapłaty na rzecz wierzyciela pozwanego, była dotknięta sankcją nieważności bezwzględnej. Stanowiła bowiem „czynność prawną mającą na celu zmianę wierzyciela” samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w rozumieniu art. 53 u.z.o.z. oraz w rozumieniu art. 54 ust. 5 u.d.l. Odmienne ukierunkowane zarzuty apelacji są nietrafne, a wspierająca je argumentacja – nieprzekonująca. Na zmianę tego stanowiska nie mogły także wpłynąć, wobec braku uzasadnionych racji, przywoływane selektywnie przez powódkę orzeczenia zapadłe w innych sprawach. Rzecz nie tylko w tym, że zawarte w nich wnioski pozostaje w sprzeczności z utrwalonymi obecnie, podzielanymi przez Sąd Okręgowy tendencjami orzecznictwa Sądu Najwyższego, lecz – że podsumowujące je wnioski nie znajdują oparcia w wynikach językowej, systemowej i funkcjonalnej wykładni powołanych uprzednio przepisów;

aktualne pozostają tu rozważania przedstawione w uzasadnieniu wyroku zapadłego w sprawie IV Ca 745/15. Wnioski te stwarzają bowiem podstawę do stwierdzenia, że dążąc do wykluczenia skutku obrotu wierzytelnościami przysługującymi przeciwko SP ZOZ, ustawodawca sankcją nieważności opatrzył wszystkie czynności prawne, które miałyby na celu doprowadzenie (a nie jedynie „wprost prowadziły”, jak określiła to skarżąca, k. 429) do zmiany wierzyciela SP ZOZ bez zgody organu założycielskiego. Analizowana umowa quasi-poręczenia należy do tej kategorii czynności.

Z tych przyczyn nie zachodziła potrzeba szerszego rozważenia zasadności zgłoszonego przez pozwanego zarzutu nieważności umowy z powodu jej pozorności lub sprzeczności z zasadami współżycia społecznego oraz skutków naruszenia umownego zakazu cesji wierzytelności, prowadzących do zbieżnego wniosku o nienabyciu przez powódkę dochodzonych w niniejszej sprawie wierzytelności.

Bezskuteczne pozostaje również wskazywanie przez skarżącą na konstytucyjną zasadę równości wobec prawa oraz nieingerowania w prawa majątkowe, skoro każda z tych zasad może doznawać ograniczeń, a powołane wyżej unormowania nie zostały usunięte z obrotu prawnego wskutek negatywnej kontroli ich zgodności z Konstytucją RP. Wbrew wywodom apelacji, przysługiwania powódce roszczenia przeciwko pozwanej nie uzasadnia również argumentacja odwołująca się do konstrukcji subrogacji, skoro szerokie ujęcie art. 53 u.z.o.z. i art. 54 ust. 5 u.d.l. prowadzi do objęcia sankcją nieważności każdej czynności prawnej, mającej na celu zmianę wierzyciela SP ZOZ – także zapłaty, która z uwagi na zamierzony przez stronę świadczącą cel przeniesienia na kontrahenta określonej, wyrażonej sumą pieniężną, wartości majątkowej (ze skutkiem oddziaływania na wierzytelność pozwanego) także jest zaliczana do czynności prawnych. Wola podmiotu świadczącego tę kwotę pieniężną, stanowiącą rzecz sui generis, jest więc ukierunkowana na wywołanie następstw w sferze prawa cywilnego, polegających na powstaniu, ustaniu lub zmianie stosunku cywilnoprawnego. Nie przystają przy tym do okoliczności niniejszej sprawy twierdzenia skarżącej o rzekomej niemożności oceny, „czy kiedykolwiek wstąpi w prawa zaspokojonego wierzyciela na podstawie art. 518 k.c., skoro nie jest możliwe ustalenie z wyprzedzeniem, że dłużnik nie wykona ciężących na nim zobowiązań z zawartych przez niego umów” (k. 433).

Z powołanych ostatnio przyczyn za nieskuteczny należy również uznać zarzut naruszenia art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c. (k. 437). Dokonanie zapłaty, stanowiącej przeniesienie środków pieniężnych o określonej wartości, nie mogło (z uwagi na analizowany wyżej ustawowy zakaz) wywołać zgodnego z wolą świadczącego skutku zaspokojenia wierzyciela SP ZOZ oraz nabycia przez skarżącą stosownej wysokości wierzytelności przeciwko dłużnikowi (SP ZOZ). Należy zatem stwierdzić, że w następstwie zapłaty wzbogaconym stał się nie SP ZOZ, którego dług względem wierzyciela nadal istnieje, lecz wierzyciel pozwanego, czyli (...) Spółka z o.o. Bez podstawy prawnej (z powodu nieważności umowy przelewu i braku podstawy prawnej przysporzenia) uzyskał bowiem świadczenie od powódki, a jednocześnie zachował swą wierzytelność w stosunku do pozwanego w niniejszej sprawie SP ZOZ. To zatem do podmiotu, który otrzymał w/w świadczenie pieniężne, powódka powinna ewentualnie skierować żądanie zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia, o ile uznać, że spełniający świadczenie nie wiedział, iż nie był do świadczenia zobowiązany (art. 411 pkt 1 k.c.). Powództwo natomiast wniesione przeciwko pozwanemu podlegało oddaleniu jako niezasadne. W konsekwencji także apelację należało oddalić na podstawie art. 385 k.p.c.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.